Lietas arhīva Nr. C-0253-17/5
ECLI:LV:LIET:2017:0921.C32366915.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Liepājā 2017.gada 21.septembrī
Liepājas tiesa šādā sastāvā
tiesnese Inta Pūce
tiesas sēžu sekretāre Linda Bureņa
piedaloties prasītājas pilnvarotajam pārstāvim zvērinātam advokātam Timuram Šikam, atbildētājas pilnvarotajai pārstāvei /pers. A/ un trešās personas pilnvarotajai pārstāvei zvērinātai advokātei Gundegai Kreicei
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu Vācijas komercsabiedrības „CEM Chemie Elektronik Metalle" GmbH prasībā pret SIA „Uni Logistics" par zaudējumu piedziņu, trešā persona SIA „Rikargo".

Aprakstošā daļa

Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesā 2015.gada 10.decembrī prasītājas Vācijas komercsabiedrības „ CEM Chemie Elektronik Metalle" GmbH pilnvarotais pārstāvis iesniedzis prasības pieteikumu pret atbildētāju SIA „Uni Logistics" par zaudējumu 162308,70 EUR piedziņu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 32.[1] panta pirmo daļu, civillieta 2016.gada 11.martā nosūtīta izskatīšanai Liepājas tiesā.

Prasības pieteikumā norādīts, ka puses 2014.gada 12.novembrī noslēgušas līgumu Nr.25/03-2015 par transporta pakalpojumu sniegšanu (turpmāk - līgums), kura grozījumos noteikts, ka strīdi tiks izskatīti pēc atbildētāja atrašanās vietas un savām attiecībām puses piemēros Latvijas Republikas likumdošanu. Katrs pārvadājums tiks veikts, pamatojoties uz prasītājas iesniegto pieteikumu. Līgums paredzēja, ka atbildētājai ir tiesības piesaistīt trešās personas, par kuru saistību izpildi vai nepienācīgu izpildi atbildētājai ir jāuzņemas atbildība. Puses 2015.gada 12.novembrī abpusēji parakstīja pārvadājuma pieteikumu, ar kuru atbildētāja apņēmās organizēt kravas pārvadājumu maršrutā Getingene (Vācija) – Murabeka (Uzbekistāna). Kravas vērtība 147553,36 EUR. Pēc tam, kad krava tika nodota atbildētājai tā pazuda. Atbildētāja mutiski informēja prasītāju, ka krava glabājās SIA "Rikargo" muitas noliktavā, kur izcēlās ugunsgrēks un krava nodega. Prasītāja 2015.gada 28.jūlijā iesniedza atbildētājai pretenziju, lūdzot paskaidrot, kāpēc krava nav nogādāta līdz galamērķim, kā arī paziņot kompāniju, kurā ir apdrošināta atbildētāja civiltiesiskā atbildība. Nogādāt kravu līdz galamērķim vai atlīdzināt nodarītos zaudējumus. Atbildētāja uz pretenziju neatbildēja. Prasītājai nodarīto zaudējumu apmērs sastāv no kravas vērtības 147553,36 EUR un atrautās peļņas 14755,34 EUR – 10% tirdzniecības uzcenojums kravas vērtībai, ko prasītāja plānoja piemērot kravai pie tās pārdošanas. Nauda iemaksājama kontā Nr.DE06260400300602549800 Kommerzbank Gottingen (SWIFT kods COBADEFF260).

Prasības pieteikums pamatots uz Civillikuma 1775.,1779., 1786.pantu, Komerclikuma 430.,442.pantu, 431.panta pirmo daļu, 437.panta pirmo daļu un Civilprocesa likuma 1., 41.,44., 127.pantu.

Atbildētājas pilnvarotā pārstāve 2016.gada 4.februārī sniegusi paskaidrojumu (lietas 49.,50.lapa), ka atzīst savu atbildību par zaudējumu 162308,70 EUR piedziņu. Norāda, no prasītājas saņemtās preces nodeva glabāšanā SIA "Rikargo" muitas noliktavā, vienlaikus uzdodot tai nosūtīt kravu trešajām personām atbilstoši SIA "Uni Logistics" uzdevumiem. SIA "Rikargo" muitas noliktavā notika ugunsgrēks, kurā nodega visas prasītājas preces. Par preču nozaudēšanu atbildētāja ir vērsusies pie SIA "Rikargo", pagaidām tā nav norēķinājusies par precēm. Lūdz lietā kā trešo personu atbildētāja pusē pieaicināt SIA "Rikargo".

Tiesa 2017.gada 9.augusta tiesas sēdē, kā trešo personu atbildētāja pusē pieaicināja SIA "Rikargo".

Trešās personas pilnvarotā pārstāve 2017.gada 1.septembrī iesniegusi paskaidrojumu. Norāda, ka starp to un atbildētāju noslēgts līgums Nr.895/M, atbilstoši, kuram SIA "Uni Logistics" cēlu prasību Baltijas tirdzniecības šķīrējtiesā par zaudējumu piedziņu. Atbildētājas prasību 2016.gada 4.aprīlī šķīrējtiesa noraidīja. Uzskata, ka tai nav pamata būt par trešo personu izskatāmajā lietā (lietas 101.lapa).

Tiesas sēdē prasītājas pilnvarotais pārstāvis uzturēja iesniegto prasību par zaudējumu 162308,70 EUR piedziņu uz tajā norādītajiem pamatiem. Paskaidroja, ka izskatāmajā strīdā nav piemērojama CMR konvencija, jo kravu plānots pārvadāt ar dažādiem transporta veidiem ne tikai ar autotransportu. Uzskata, ka kravas nozaudēšanas rezultātā atbildētājai jāsedz arī zaudējumi par atrauto peļņu, ko prasītāja bija plānojusi iegūt. Lūdz prasību apmierināt uzturētajā apmērā.

Tiesas sēdē atbildētājas pilnvarotā pārstāve prasību pilnībā atzina. Paskaidroja, ka prasība ir pamatota, bet izlīgumu slēgt nevēlas. Uzskata, ka atrautās peļņas apmērs – desmit procenti no kravas vērtības ir samērīgs, tas atbilst vispār pieņemtajam peļņas procentam.

Trešās personas pilnvarotā pārstāve tiesas sēdē norādīja, strīds par zaudējumu piedziņu no tās ir izskatīts šķīrējtiesā, kā paredzēja ar atbildētāju noslēgtais līgums. Baltijas tirdzniecības šķīrējtiesa atbildētājas prasību noraidīja, tāpēc spriedums izskatāmajā lietā nevar skart trešo personu.

Motīvu daļa

Tiesa, uzklausījusi pušu pilnvaroto pārstāvju paskaidrojumus un izvērtējusi rakstveida pierādījumus lietā, secina, ka prasība ir apmierināma.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmo d a ļ a n katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Lietā nodibināts, ka puses 2014.gada 12.novembrī noslēdza līgumu Nr.25/03-2015 par transporta pakalpojumu sniegšanu un vienošanos pie tā (lietas 12.-26.lapa). Līgumā noteikts, ka strīdus izskata tiesā atbildētāja atrašanās vietā, ievērojot Latvijas Republikas likumdošanu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 193.panta piekto daļu, ja atbildētājs pilnībā atzinis prasību, sprieduma motīvu daļā iekļauj tikai norādi uz normatīvajiem aktiem, pēc kuriem tiesa vadījusies.

Civillikuma 1587.pants noteic, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Konkrētās kravas pārvadājums noformēts 2014.gada 12.novembrī pusēm parakstot pārvadājuma pieteikumu (lietas 27.-30.lapa), kurā norādīta kravas vērtība 147553,36 EUR, tā jānogādā no Getingenes Vācijā uz Murabeku Uzbekistānā, transportēšanas veids - aviotransports.

Civillikuma 1770.pantā noteikts, ka ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums. Minētās tiesību normas izpratnē ar jēdzienu „zaudējums" saprot jebkādu mantas samazinājumu, zudumu vai bojājumu, kā arī citas mantiski novērtējamas tiesību aizskāruma sekas.

Saskaņā ar Civillikuma 1772.pantu, jau cēlies zaudējums var būt vai nu tāds, kas jau cēlies, vai tāds, kas vēl stāv priekšā; pirmajā gadījumā tas dod tiesību uz atlīdzību, bet otrajā uz nodrošinājumu. Savukārt Civillikuma 1775.pants noteic, ka katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina.

Lai izšķirtu strīdu, pārbaudāms, vai pastāv zaudējumu atlīdzības pamati, tas ir zaudējumu esamības fakts, zaudējumu apmērs, zaudējumu nodarīšanā vainojamās personas prettiesiska rīcība un šīs rīcības cēloniskā sakarība ar nodarītajiem zaudējumiem *(Civillikuma komentāri. Saistību tiesības (1401.-2400.p.). Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniska redakcijā. Otrais izdevums. Mans īpašums, Rīga, 2000. Komentārs 1775.pantam, 270.lpp).*

Zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaicīgi pastāv šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa; 2) zaudējumu esamība; 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību *(Augstākās tiesas Senāts lieta SKC-143/2008)*.

Lietā nav strīda, ka krava netika nogādāta Murabekā Uzbekistānā. Atbildētāja bija noslēgusi līgumu Nr.895/M par kravas glabāšanu SIA "Rikargo" muitas noliktavā (lietas 51.-59.lapa), kur tā ugunsgrēkā sadega. Atbildētāja 2016.gada 14.martā vērsusies Baltijas tirdzniecības šķīrējtiesā par prasību par zaudējumu piedziņu, kas tai nodarīti zaudējot kravu. Šķīrējtiesa prasību noraidījusi (lietas 93.-100.lapa).

Tā kā kravu plānots transportēt ar aviotransportu nav pamata piemērot Konvenciju par kravu starptautisko autopārvadājumu līgumu (CMR).

CMR konvencijas 1.pants noteic, ka tā tiek piemērota katram līgumam par kravu pārvadājumiem ar autotransportu par atlīdzību, kad līgumā norādītās kravas nosūtīšanas un saņemšanas vietas atrodas divās dažādās valstīs, no kurām vismaz viena ir līgumslēdzēja valsts neatkarīgi no līgumslēdzējas puses dzīves vietas un nacionalitātes.

Ievērojot Civilprocesa likuma 97.panta pirmo daļu, tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Tiesa secina, ka pierādīts atbildētājas zaudējumu atlīdzības pienākums, jo pušu noslēgtā līguma 4.2.punkts paredz, ka atbildētāja ir atbildīga par trešo personu, kura tā piesaista, veikto saistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi kā par savu saistību izpildi. Tādējādi tiesa atzīst, ka prasība par zaudējumu 147553,36 EUR piedziņu no atbildētājas ir apmierināma.

Prasītāja lūdz piedzīt atrauto peļņu 14755,34 EUR, kas tai radusies kravas nepiegādes dēļ. Atbildētāja prasību atzina (lietas 107.lapa).

Civillikuma 1786.panta paredz, ka, novērtējot zaudējumus, jāievēro nevien galvenās lietas un tās piederumu vērtība, bet arī pametums, kas netieši nodarīts ar zaudējuma nesēju notikumu, un atrautā peļņa.

Komerclikuma 1.panta otrā daļa noteic, ka komerdarbība ir atklāta saimnieciskā darbība, kuru savā vārdā peļņas gūšanas nolūkā veic komersants.

Tiesa atzīst, ka prasība apmierināma par atrautās peļņas piedziņu desmit procentu apmērā no pazudušās kravas vērtības, tas ir, 14755,34 EUR.

Civilprocesa likuma 195.pants noteic, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda [..] prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt procentus.

Augstākās tiesas Senāts 2013.gada 26.aprīļa spriedumā lietā *Nr.SKC- 1106/2013* norādījis, ka Senāts 2007.gada 14.februāra spriedumā lietā *Nr.SKC-75* un 2009.gada 25.novembra lēmumā lietā *Nr.SPC-111* atzinis, ka Civilprocesa likuma 195.pantam ir imperatīvs raksturs. Tiesai minētās normas izpratnē, apmierinot prasību par naudas summas piedziņu, ir pienākums, neatkarīgi no prasījumā izteiktajiem lūgumiem, noteikt prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus.

Civilprocesa likuma 41.panta pirmā daļa paredz, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus, proporcionāli apmierinātajai prasījuma summai.

No atbildētājas par labu prasītājai piedzenama samaksātā valsts nodeva 3223,78 EUR (lietas 11.lapa) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 7,83 EUR (lietas 3.lapa).

Ievērojot Civilprocesa likuma 42.pantu, no atbildētājas par labu valstij piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 9,33 EUR (lietas 2.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204^{1}.pantu, prasītājai nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 10., 97.,187., 193.pantu, tiesa

n o s p r i e d a

apmierināt prasību.

Piedzīt no SIA „Uni Logistics", reģistrācijas Nr.50103176181, par labu Vācijas komercsabiedrības „CEM Chemie Elektronik Metalle" GmbH, reģistrācijas Nr. HRB201160, zaudējumus 162308,70 EUR (vienu simtu sešdesmit divus tūkstošus trīs simtus astoņus *euro* septiņdesmit centus), ko veido kravas vērtība 147553,36 EUR un atrautā peļņa 14755,34 EUR; kā arī tiesas izdevumus 3231,61 EUR (trīs tūkstotus divus simtus trīsdesmit vienu *euro* sešdesmit vienu centu).

Nauda iemaksājama kontā Nr.DE06260400300602549800 Kommerzbank Gottingen (SWIFT kods COBADEFF260).

Atzīt Vācijas komercsabiedrības „CEM Chemie Elektronik Metalle" GmbH tiesības saņemt likumiskos sešus procentus no pamatparāda (zaudētās kravas vērtības) līdz sprieduma izpildei.

Piedzīt no SIA „Uni Logistics", reģistrācijas Nr.5010316181, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 9,33 EUR (deviņus *euro* trīsdesmit trīs centus).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami:

Saņēmējs: Tiesu administrācija, reģistrācijas Nr.90001672316, konta Nr. LV51TREL2190458019000, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas, skaitot no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā apelācijas kārtībā Kurzemes apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Liepājas tiesā, skaitot no pilna sprieduma sastādīšanas datuma.

Pilns sprieduma teksts pieejams 2017.gada 21.septembrī, no kura tiek skaitīts pārsūdzēšanas termiņš.

Tiesnese I.Pūce